

ՆԱՄԱԿ ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳԻՑԻՑ

ան բարձր հմտութեան, իզուր չէ, որ նը-
պրօֆէսօր Առեքրի փոխանորդ են հա-
ռում: Նա նուագեց «Berceuse» Միկլաշեվս-
«Caprice oriental» իր հեղինակութիւնը եւ
անսացաւ բուռն ծափանարութիւններին.
Նուագեց եւ մի քանի ուրիշ կատրներ:
ական լու տպաւորութիւն թողեց պ. Պրի-
վայի բալալայկայի վրա ածող խումբը:
կոյթը առհասարակ անցաւ բաւական աշ-
տ, դահլիճը կէսից աւելի վ էր ընտիր հա-
ակութեամբ:

Մ. Վարդիկ.

ՆԱՄԱԿ ՂԱԶԱԽԻՑ

Ապրիլի 4-ին

ախալաշարմունքը ու ճակատագրի մասին

աւար յայտնեց այդ առիթով: Ներկայացումն
աւ բաւական ածող: Հետեւելով Շահնշահի
յադրազմի օրինակին, պարսից մեծամեծ-

թեան սեփականութիւն լինէին, բայց բ
նրանումն է, որ մեր ժողովրդի մեծամաս
թեան տրամաբանութիւնը այդ առան
շուրջն է պտտում։ Մտածել, չարիքի դէմ
նարներ գտնել, կամ արդէն գտածները իւր
նել, քչերն են սովոր։ Պարզ է, ուրեմն,
իբրև անխուսափելի հետեւանք այդպիսի
տամնացութեան, փորձանքն ու պատռե
այդ ժողովրդի գլխից անթիւ ու անպակա
լինեն։

Յ. Ք. Սարկիս

ՆԱՄԱԿ ԲԱԹՈՒՄԻՑ

Ապրիլի 10.

Վերջերս այստեղ մուրացկանների թիւը
տացել է, մանաւանդ այս զատկական տ

արքայական այդ բարձր ուշադրութիւնը դ
իրանց։

ՆԱՄԱԿ ԲԱԹՈՒՄԻՑԻՑ

Ներկայացումն վերջանալուց յետոյ, Շահը
բարձրացաւ եւ իր արքայական գոհունակու-
թիւնը յայտնելով հայ դերակատարներին ու
ուսումնարանի վարչութեան, ասաց, որ ի նը-
շան իր կայսերական չնորհների դէպի ուսում-
նարանը՝ պարզեւում է 800 թուման (1600
բուբլի), իսկ տիկին Պապեանին եւ օրիորդ
Ա.-ին, որոնք կատարում էին կանանց դերերը,
մի մի թօփի թանգագին պարսկական շալ:

Հայերը երախտագիտութեամբ ընդունեցին
Շահնշահի արքայական ափդ չնորհը եւ իրանց
հաւատարիմ հապատակութեան զգացումներն
արտայայտեցին՝ ներկայացմանը, ի թիւս այլ
պալատական պաշտօնեաների, ներկայ եղող
Ցովհաննէս-խան Մասէհեանցի եւ Արշակ-խան
Գօրօյեանցի միջոցով:

Հանդիսաւոր երեկոյթը Սադրազամի հռվա-
նաւորութեան ներքոյ տեղի ունեցաւ մարտի
27.-ին, երկուշարթի, Հայկազեան ուսումնարա-
նի գահինում։ Այդ առիթով ուսումնարանի
ամբողջ շնչնքը զարդարված էր գորգերով, բիւ-
րեղեայ ջահերով եւ սենեակներից մէկում
պատրաստված էր հիւրերի համար շքեղ եւ
ճոխ բուֆէտ, զանազան օշարակներով, պը-
տուղներով եւ քաղցրաւէնիներով։ Դիբազդա-
բար, Սադրազամը ըստ կարողացաւ ներկայ լի-
նել Ղուրբան-բայրամի տօնի պատճառով եւ

նարանին, ներկայացման առիթով, նոյն-
եւ հայերը եւ եւրօպական գեսպանատնե-
նուժրատւութիւնները հասան 2200 թու-
ի, իսկ Շահի պարզեւած 800 թուման
ժարի հետ—3000 թումանի կամ 6000
ըլու։ Այսուեղ առաջ եմ բերում նուէրներից
քանի խոշորները։ Մուզափֆէր-էդիին Շահ
00 թուման, Շահզադէ Շուառուլ-Սալթանէ
առայթ թագաւորութեան) — 100 թ., Սադ-
ամ (մեծ վիզիր) — 200 թ., Ազօտու—սուլ-
ի (թագաւորի աջ ձեռք) — 50 թուման, Հէ-
ռուլ Մօլք (բժշկապետ տէրութեան) — 50
Մուշիր էր-Դօվիչ (խորհրդական պետու-
ն) — 50 թ., Մուէզ-ուլ-Մուլք (փառք տէ-
թեան) — 110 թ., Էնթիզամ Սալթանէ (կար-
գահ պետութեան) — 30 թ., անգլիական
պան — 20 թ., իտալական գեսպան — 10 թ.։
արկ չը կայ ասել, որ այդ նուէրների բա-
սկան նշանակութիւնն աւելի կարեւոր է,
որ գրամականը. այդ նուէրները ցոյց են
իս, որ ներկայ Մուզափֆէրէդիին Շահի
վ եւս պարսից կառավարութիւնը անշեղ
պով հետևում է նասրէդիին Շահի քաղա-
լանութեան հայերի վերաբերմամբ։ Եւ մենք
ըստավի, եթէ ասենք, որ Պարսկաստանի
անդակ հայ ժողովրդի երախտագիտական
ցոյցունքների թարգմանը հանդիսացած կը
ենք, արտայայտելով «Մշակի» միջոցով, թէ
ան թանգ են գնահատում պարսկահայերը

ունեցաւ Շահի հանդիսաւոր մեկնումն մաքղաքից դէպի Եւրօպա: Ընդունված սրութեան համաձայն Շահը այսօր միայն «զըլ-մեաքան» կատարեց, այսինքն տեղախութիւն, եւ գնաց երեք օր մնալու քաղաքուրս «Քէնդ» կոչված գիւղում, ուր գտնէ եւ բանակը: Այդտեղից Շահը կը մեկնի րիվի 2-ին եւ կը համնի Թաւրիդ 24-ին, նապարհորդելով ամբողջ 22 օր, որովհետ հետ գնում է 8000 հոգուց բաղկամի ամբողջ բանակ թնդանօժներով եւ զիրական ամբողջ պատրաստութիւններով: Բանակը կընկերանայ Շահին մինչեւ ոռոսահմանագլուխը—Զուլֆա, իսկ այդտեղից հի ավիտան բաղկացած կը լինի միայն 17 տեւորդներից: Շահը իր հետ տանում է իրից եւ ամբողջ հարէմը. այդ ահագին բանվրանները եւ բոլոր իրեղները փոխադարձ համար հարկաւոր է աւելի քան 20,000 բաստ. իսկ այդքան գրասու եւ մարդիկ կրելը ծանրանալու է ժողովրդի, գիւղերի:

Շահը մնալու է Թաւրիդ 10 օր եւ մասկիզբաներին գնալու է Բագու, երեւանից ներով Սլստավայի վրայով, իսկ Բագուից, կաթուղիով, ուղղակի գնալու է Ֆրանկոնարէքսվիլ քաղաքը, այդտեղի ջրերից շահակերու համար: Կօնտրէքսվիլ մնալով ամբողջ ամիս, Շահը գնալու է ապա ուղարկեարբուրգ՝ Թագաւոր Կայսրի այցելուի:

այցելելու է Էջմիածինը ու սեպտեմբերի վերջին մասնելու է Թաւրիզ, որտեղից հարէմն առնելով, վերադառնալու է Թէհրան, հոկտեմբերի վերջերին։ Բօրթօն չէ գնալու, ինչպէս առաջենթագրվում էր։

Շահին ընկերանում է Սադրազամը։ Նրաքայական թեան ժամանակ երկիրը կառավարվելու է 4 մինիստրներից եւ պատասարարից բազկացած խորհրդի ձեռքով, նախագահութեամբ Շահզադէ Շուաշ-էս Սալթանէի, Շահի երկրորդ որդու, որ 25 տարեկան մի երիտասարդ է։ Լուրեր են պտառում, որ Շահի բացակայութեան ժամանակ կարող են անկարգութիւններ տեղի ունենալ երկրում։ Ենթագրվում է, որ հացի թանգութիւն կարող է լինել եւ եթէ ստուգվի այն լուրը, թէ ժանտախար մուտ է գործել Բաղդադից Քիրմանշահ, պէտք է առել, որ երկրի կառավարութեան գործը բաւական կը գծուարանայ։

Յուսանք, որ այդ լուրերը չեն իրականացնայ եւ Շահը կատարելով իր եւրօպական ճանապարհորդութիւնը ու ծանօթանալով եւրօպական աշխարհին հետ, կը վերադառնայ իր երկիրը աւելի լաւ տրամադրված եւ տոգորված այն մտքով, թէ Պարսկաստանի բարգաւաճման եւ առաջադիմութեան միակ միջոցն ու գրաւականը եւրօպական բէֆօրմներ մտցնելն է ու հաստատուն, որոշ օրէնքների գործադրութիւնը։

Հ. Առաքելեան

